

بازی‌های آموزشی افروز

ما در مدرسه‌ی افروز اعتقاد داریم که فرهنگ، مشارکت اجتماعی، مسئولیت‌های فردی و مدنی پیوندی گسست‌ناپذیر با آموزش دارند. به باور ما کلاس درس فقط فضایی برای کسب دانش نیست؛ این هدف با پرورش مهارت‌های اجتماعی و کسب دانش هم تنیده و تفکیک‌ناپذیرند. موضوع کلاس درس هرچه باشد -ریاضی یا علوم اجتماعی- امکانی است برای تمرین مهارت‌های اجتماعی با دانش‌آموزان و به عقیده‌ی ما ارتقای این مهارت‌ها اگر مهم‌تر از افزایش علم و دانش کودکان و نوجوانان نباشد، از آن کم‌اهمیت‌تر نیست. به همین منظور قصد داریم با برگزاری دوره‌ها و کارگاه‌هایی در مدرسه‌ی افروز، بازی‌ها و فعالیت‌هایی عملی برای کودکان و نوجوانان معرفی کنیم، درباره‌ی مهارت‌ها و روش‌های تسهیلگری این مفاهیم در کلاس درس به بحث و گفت‌وگو پردازیم، و راهکاری عملی برای پیاده‌سازی این مفاهیم در کلاس درس را با هم تجربه کنیم.

مدرسه‌ی افروز دو اصل «آموزش مشارکتی» و «کاربردی بودن مطالب» را سرلوحه‌ی فعالیت‌های خود قرار داده و دوره‌های آموزشی را به گونه‌ای تدوین کرده است که همگام با معرفی هر مفهوم نظری، نحوه‌ی انتقال آن به دانش‌آموزان هم به بحث و گفت‌وگو گذاشته می‌شود. امیدواریم با تمرکز بر مهارت تسهیلگری، و هم‌فکری و گفت‌وگو درباره‌ی آن بتوانیم راهکارها و شیوه‌هایی جدید و کاربردی و خلاق پیدا کنیم تا از این طریق تمرین مهارت‌های اجتماعی و بالا بردن میزان مشارکت دانش‌آموزان در کلاس درس محقق شود. ما در مدرسه‌ی افروز بر این باوریم که می‌توان با چشم‌انداز «جامعه‌ی فردا را با هم بسازیم» از فرصت‌های موجود در کلاس درس بهره‌جست و برای تبدیل دانش‌آموزان به شهروندانی آگاه و مؤثر کوشید.

(در صورت استفاده از منابع افروز، لطفاً ذکر منبع را فراموش نکنید. متشکریم)

نام فعالیت: اگر من جای او بودم

رده سنی: ۱۰ سال و بیشتر

وسایل مورد نیاز: فضای راحت برای اجرای نمایش‌ها، داستانک‌هایی با پایان باز

هدف فعالیت: تقویت مهارت‌های حل تعارض و درک بهتر موقعیت‌هایی که ممکن است به خشونت منجر شوند.

پیشگفتار:

در این فعالیت داستانک‌هایی به دانش‌آموزان داده می‌شود تا با استفاده از آن‌ها نمایش‌های کوتاهی اجرا کنند. دانش‌آموزان تلاش می‌کنند از طریق قرار گرفتن در جایگاه دیگران و بازی نقش‌های مختلف، مهارت‌های مورد نیاز برای مدیریت اختلاف‌ها، ممانعت از تبدیل آن‌ها به تعارض، و همین‌طور مهارت‌های لازم برای حل تعارض را تقویت کنند. این فعالیت فرصتی است برای دانش‌آموزان تا تجربه‌های خود را به اشتراک بگذارند و راهکارهایی عملی برای بهبود شرایط پیدا کنند.

۱- دانش‌آموزان را به گروه‌های ۴ تا ۵ نفره تقسیم کنید و برایشان توضیح دهید که هر گروه قرار است یک داستانک را به صورت نمایشی کوتاه و چند دقیقه‌ای برای کلاس اجرا کند. به آن‌ها بگویید که پایان هر داستانک باید توسط خودشان طراحی شود و باید در گروه درباره تقسیم نقش‌ها تصمیم بگیرند. کار گروهی باید به این صورت پیش برود که هر نقش پیشنهاد خود برای ادامه سناریو را مطرح کند و سیر داستان مشخص شود.

۲- به هر کدام از گروه‌ها یک داستانک بدهید و از آن‌ها بخواهید که آن را در گروه خود تمرین کنند. توضیح بیشتر درباره داستانک‌ها را در پیوست بخوانید.

۳- از گروه‌ها بخواهید که نمایش خود را برای باقی دانش‌آموزان اجرا کنند.

۴- بعد از هر اجرا این سؤال‌ها را از کل کلاس بپرسید:

- آیا مورد مشابهی را تجربه کرده‌اید؟

- در آن شرایط چه کاری انجام دادید؟

- چه احساسی داشتید؟

- الان فکر می‌کنید چه واکنش بهتری می‌توانستید نشان دهید؟

۵- پس از اینکه همه گروه‌ها نمایش خود را اجرا کردند و درباره هر کدام از نمایش‌ها پرسش و پاسخ کوتاهی پیرامون چهار سؤال مرحله قبل انجام شد، بر اساس سؤال‌هایی که در ادامه می‌آید، فعالیت انجام شده را جمع‌بندی کنید.

۱- احساس

- این فعالیت را دوست داشتید؟ چرا؟
- ایفای نقش در این نمایش کوتاه برای شما سخت بود یا آسان؟
- با ایفای نقش کسی که دعوا می‌کند یا کسی که مورد ظلم واقع شده چه احساسی داشتید؟

۲- تعمق

- موقع تمرین نمایش یا اجرای آن برای کلاس با چه مشکل یا چالشی روبه‌رو شدید؟
- فکر کردن به نقش‌های مختلف چه طور شما را برای رویارویی با شرایط مختلف آماده می‌کند؟

۳- عمل

- این فعالیت در تصمیم‌ها، واکنش‌ها و رفتارهای شما در آینده چه تأثیری دارد؟ و رفتار شما در مواجهه با اتفاق‌های مشابه را چه طور تغییر می‌دهد؟

داستانکها در واقع شرح اختلافها هستند و اختلاف نظرها یا تعارضهایی را توصیف می‌کنند که همه ما در زندگی روزمره بارها با آنها مواجه شده‌ایم. ویژگی مهم داستانکها این است که نیمه‌کاره‌اند و پایان‌بندی ندارند. دانش‌آموزان باید در واکنش به آنچه در داستانک توصیف شده، تصمیم بگیرند و داستان را ادامه بدهند. داستانکها باید بی‌طرفانه نوشته شوند، به طوری که روی یک تصمیم یا واکنش یا نتیجه خاص تمرکز و تأکید نکنند.

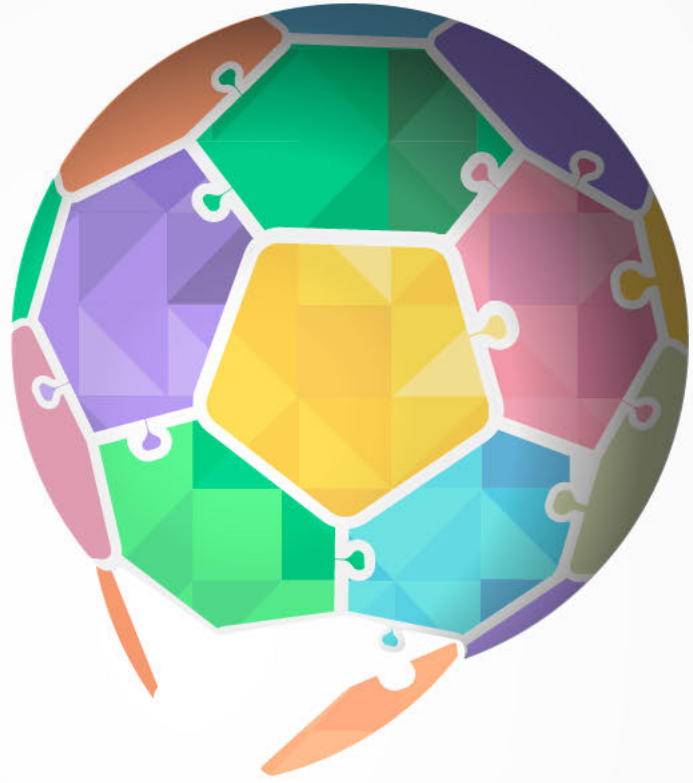
اگر تعداد دانش‌آموزان زیاد است یا فرصت اجرای چندین نمایش در کلاس وجود ندارد، می‌توانید در هر گروه دو یا سه نقش مشاهده‌گر در نظر بگیرید و سؤال‌های بخش «گفت‌وگو در کلاس درس» را طوری تغییر دهید که مشاهده‌گران نیز بتوانند به آنها پاسخ دهند. مثلاً دومین سؤال از بخش «احساس» را این‌طور تغییر دهید. ایفای نقش در این نمایش کوتاه یا تماشای اختلاف میان بازیگران نقش‌ها برای شما سخت بود یا آسان؟ نمونه‌هایی از داستانکهای مناسب برای این فعالیت:

- مدرسه تعطیل شده و دانش‌آموزان در حال بازگشت به خانه‌اند. دانش‌آموز الف می‌بیند که دو نفر از دانش‌آموزان بزرگتر در حال آزار و اذیت هم‌کلاسی او (دانش‌آموز ب) هستند. در این شرایط دانش‌آموز الف چه واکنشی نشان می‌دهد و داستان چه‌طور پیش می‌رود؟

- مریم و زهرا سوار اتوبوس می‌شوند. اتوبوس شلوغ است و آنها مجبورند با زور و فشار خود را در اتوبوس جا بدهند. یکی از مسافران که به‌خاطر سوار شدن زهرا و مریم تحت فشار قرار گرفته، شروع می‌کند به ناسزا گفتن و تلاش می‌کند مریم و زهرا را کتک بزند. اگر جای مریم و زهرا بودید، چه می‌کردید و چه واکنشی نشان می‌دادید؟

- علی و آرش هم‌کلاسی هستند و کنار هم می‌نشینند. علی چند روزی است که احساس می‌کند آرش مثل همیشه نیست اما هر بار که از او درباره علت ناراحتی‌اش می‌پرسد، با این جواب روبه‌رو می‌شود که «همه چیز روبه‌راه است و مشکلی نیست». کبودی‌هایی روی دست‌های آرش توجه علی را به خود جلب کرده. اگر شما جای علی بودید چه کاری انجام می‌دادید؟

- مهسا در حال عبور از خیابان متوجه دعوایی سخت میان چند کودک گل‌فروش می‌شود. کمی می‌ایستد و می‌بیند دعوا هر لحظه شدیدتر می‌شود و کار به کتک‌کاری کشیده است. اگر جای مهسا بودید چه کاری انجام می‌دادید؟

سؤال؟؟

با مدرسه افروز تماس بگیرید

info@afroozschool.org